

ED-023

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ในสหวิทยาเขตพระศรีเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ
The Competency of School Administrators in the Use of Information and
Communication Technology in the Phra Si Charoen Educational Network
under the Secondary Educational Service Area Office Ubon Ratchathani
Amnatcharoen

อรจิรา งามอาจ^{1,*}, สุรางคณา มัณยานนท์², สมหมาย สร้อยนาคพงศ์³ และเดชา พลเลิศ⁴

Orjira Ongart^{1,*}, Surangkana Manyanon², Sommai Soynakpong³ and Decha Phalalert⁴

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยราชธานี

^{1,2,3} Ratchathani University

⁴มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตบางแสน

⁴Burapha University Chanthaburi Campus

*Corresponding author's e-mail: M6551105@rtu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและข้อเสนอแนะ
แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในสหวิทยาเขตพระศรีเจริญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขต พระศรีเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ
จำนวน 6 โรงเรียนได้ 129 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
มีค่าความเชื่อมั่น .99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ความสามารถส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศเพื่อการศึกษา ความสามารถใช้และบริหาร เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและปฏิบัติงานได้
อย่างเหมาะสม และ ความสามารถประเมินการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการ
2. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร
คือ 1) ผู้บริหารควรวางแผนและกำหนดนโยบาย โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ จัดสรรงบประมาณ และรักษา

ความปลอดภัยข้อมูล 2) ผู้บริหารควรจัดทำแบบสอบถาม สัมภาษณ์ หรือการประชุมระดมความคิดเห็นจาก
ผู้ใช้เทคโนโลยี 3) ผู้บริหารควรจัดอบรม/พัฒนาทักษะครูในการใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ

คำสำคัญ: สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา, การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ABSTRACT

This research aimed to examine the competencies of school administrators in applying information and communication technology within the Phra Sri Charoen School Cluster, under the Secondary Educational Service Area Office Ubon Ratchathani-Amnat Charoen. It also sought to propose guidelines for improving these competencies. The sample consisted of 129 teachers from six schools, using a five-point Likert scale questionnaire with a reliability coefficient of 0.99. Data were analyzed with percentage, mean, and standard deviation.

The findings revealed that: 1. The overall competency of school administrators in the use of information and communication technology was at a high level, ranked as follows: promoting the use of technology in education, appropriately utilizing and managing technology, and evaluating the use of technology to improve administrative management. 2. Recommendations for developing the competencies of school administrators in using information and communication technology include 1) Establishing strategic plans and policies with a clear vision, allocating appropriate budgets, and ensuring information security 2) Collecting feedback through questionnaires, interviews, or stakeholder brainstorming sessions; 3) Organizing training and professional development programs to enhance teachers' skills in using technology.

Keywords: Competencies of Educational Administrators, The Use of Information and Communication Technology

บทนำ

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ได้ส่งผลกระทบต่อบทบาทและภารกิจของสถานศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารจัดการที่ต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายมุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทาง

วิชาการและต้นแบบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ขณะเดียวกัน วิจิต แสงสว่าง และนวัสนันท์ วงศ์ประสิทธิ์ (2558) ระบุว่าทักษะการบริหาร ICT เป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งภาครัฐได้ให้ความสำคัญต่อการนำ ICT มาใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

อีกประการหนึ่งสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ICT หมายถึง พฤติกรรมที่สะท้อนถึงความสามารถโดดเด่นในการวางแผน บริหาร และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนางานในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (McClelland, 1985) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ได้กำหนดให้สมรรถนะผู้บริหารประกอบด้วยสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน ซึ่งล้วนจำเป็นต้องประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการบริหาร การจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการนำการเปลี่ยนแปลงอย่างมีวิสัยทัศน์

ที่สำคัญ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2563) ได้กำหนดให้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและการประเมินเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่ผู้บริหารต้องพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ตลอดจนหน่วยงานระดับพื้นที่ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ซึ่งมีบทบาทในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในบริบทของสถานศึกษา

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สหวิทยาเขตพระศรีเจริญ ในพื้นที่ดังกล่าว ได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเน้นการใช้ ICT เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม จากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาในพื้นที่ยังคงพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้าน ICT อยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง โดยเฉพาะในด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งยังไม่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายการสร้างความรู้ และการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตและสื่อดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สพม.อุบลราชธานี อำนาจเจริญ, 2563)

จากสถานการณ์ข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีความเชื่อมโยงกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนองค์กรให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามนโยบายการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องมี สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ที่สามารถ

กำหนดเป้าหมาย วางแผน และออกแบบการบริหารที่ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับธีระ รุญเจริญ (2550) ที่ระบุว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษา ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและประสิทธิภาพขององค์กร โดยเฉพาะในบริบทที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสมรรถนะด้าน ICT ของผู้บริหารจึงเป็นกลยุทธ์สำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ

ดังนั้นเพื่อให้การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของโรงเรียนในสหวิทยาเขต พระศรีเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ เพื่อใช้เป็นแนวทางการนำไปพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาให้ตรงประเด็นและนำพาโรงเรียนก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้การพัฒนาคนในประเทศไทยมีคุณภาพสูงส่งต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสหวิทยาเขตพระศรีเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในสหวิทยาเขตพระศรีเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามมาตรฐานวิชาชีพของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2563) ได้แก่ 1) การใช้และบริหาร ICT อย่างเหมาะสม 2) การประเมินการใช้ ICT เพื่อปรับปรุงการบริหาร และ 3) การส่งเสริมการใช้ ICT เพื่อการศึกษา

ตัวแปรต้น

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3 ด้าน ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2563)

- 1) ความสามารถใช้และบริหาร เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม
- 2) ความสามารถประเมินการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการ
- 3) ความสามารถส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

ตัวแปรตาม

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสหวิทยาเขตพระศรีเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขต พระศรีเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ 6 โรงเรียน จำนวน 193 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขต พระศรีเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ 6 โรงเรียน มีครูและบุคลากร จำนวน 129 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Kerjcie and Morgan (1970) โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของครูในโรงเรียน โดยการคำนวณตามสัดส่วนของประชากร (Probability Proportional) และวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสหวิทยาเขตพระศรีเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของบุญชม ศรีสะอาด (2560) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในสหวิทยาเขตพระศรีเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ เป็นคำถามปลายเปิด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยศึกษาเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อหาแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และใช้แบบสอบถามของ เยาวลักษณ์ ชี้อัตย์ (2563) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย และสร้างเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวทฤษฎีของ Likert Scale บุญชม ศรีสะอาด (2560)

การหาคุณภาพของเครื่องมือ นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและแก้ไขปรับปรุง ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่า Index of Item Objective Congruence: IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ตรวจสอบอำนาจจำแนกโดยการทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) โดยหาค่าความสัมพันธ์ (r) โดยใช้เทคนิค Item-Total Correlation และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.65-0.93 และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.99 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อการเก็บข้อมูล

วิธีรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืนมาจำนวน 129 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล สมรรถนะของผู้บริหารด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสหวิทยาเขตพระศรีเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำไปแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ตามเกณฑ์การแปลความหมาย ของ บุญชม ศรีสะอาด (2560)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และหาค่าความถี่ (Frequency)

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสหวิทยาเขตพระศรีเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ดังนี้

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสหวิทยาเขตพระศรีเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ความสามารถส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.14$) ความสามารถใช้และบริหาร เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.13$) และความสามารถประเมินการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.95$) ตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในสหวิทยาเขตพระศรีเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ (1) การใช้และบริหารเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ควรวางแผนนโยบายที่มีวิสัยทัศน์ จัดสรรงบประมาณ พัฒนาทักษะดิจิทัลแก่บุคลากร สนับสนุนการบูรณาการเทคโนโลยีในชั้นเรียน และใช้ระบบสารสนเทศ (ERP, Cloud, AI, Big Data) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (2) การประเมินเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ ใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์ และการสังเกตเพื่อประเมินประสิทธิภาพ ความพึงพอใจ และผลลัพธ์ของการใช้เทคโนโลยี พร้อมจัดตั้งคณะกรรมการประเมิน และใช้ข้อมูลย้อนกลับในการ

ปรับปรุงระบบให้เหมาะสมกับผู้เรียน (3) การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยี จัดอบรมทักษะเทคโนโลยีให้ครู สนับสนุนงบประมาณ สร้างแผนการสอนจากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน ส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัล สร้างพื้นที่เรียนรู้ดิจิทัล เช่น ห้องไอที ห้องสืบค้น และให้รางวัลแก่ผู้ใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตพระศรีเจริญมีสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากความสามารถด้านการส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยี การใช้และบริหารเทคโนโลยี และการประเมินการใช้เทคโนโลยีตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับเสวลักษณ์ จินเมือง และคณะ (2567) ที่พบว่าผู้บริหารควรมีสมรรถนะสูงในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและการสื่อสาร และอนันต์โชค คล้ายมณี และ ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ. (2567) ที่พบว่าสมรรถนะด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาทักษะครู ผู้บริหารที่มีสมรรถนะสูงด้านเทคโนโลยีจึงมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ การบริหารที่มีประสิทธิภาพและการพัฒนาองค์กรให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสหวิทยาเขตพระศรีเจริญ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ แนวทางพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารด้านเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วย 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ (1) การวางแผนนโยบาย พัฒนาทักษะบุคลากร และใช้ระบบสารสนเทศในการบริหาร เช่น ERP, Cloud, AI, Big Data (2) การประเมินผลการใช้เทคโนโลยี โดยเก็บข้อมูลจากผู้ใช้อย่างสม่ำเสมอ วิเคราะห์ความพึงพอใจ และตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผล และ (3) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีของครูและนักเรียน เช่น การอบรม ใช้ LMS การสร้างสื่อดิจิทัล และสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT ซึ่งสอดคล้องกับมัลลย์ วงศ์ฤทัยวัฒนา (2562) ที่เน้นการพัฒนาเทคโนโลยี บุคลากร การสนับสนุนจากผู้บริหาร และการนิเทศติดตาม และกับณัฐวุฒิ อธิ์ประเมศวร์ (2549) ที่พบว่าผู้บริหารและครูมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระดับมากในทุกด้าน จึงเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญควรใช้ผลวิจัยเป็นข้อมูลในการวางแผนนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารด้าน ICT โดยมอบหมายกลุ่มส่งเสริมพัฒนาบุคลากร

ร่วมกับหน่วยพัฒนาเทคโนโลยีของ สพฐ. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง เน้นการใช้ระบบ LMS (เช่น Google Classroom, Microsoft Teams) และระบบบริหารจัดการโรงเรียน (MIS, ERP)

2. ผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตพระศรีเจริญควรนำผลการวิจัยไปประเมินตนเองและพัฒนาทักษะ ICT ให้เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน พร้อมจัดตั้งเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการบริหารและการเรียนการสอน

3. สำนักงานเขตพื้นที่ฯ ควรกำหนดระบบติดตามและประเมินผลหลังอบรม เช่น แบบประเมินตนเอง การสังเกตพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี และการสะท้อนผลจากบุคลากรในโรงเรียน เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการพัฒนาในระยะต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังสหวิทยาเขตอื่น หรือเขตพื้นที่การศึกษาอื่น

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะของผู้บริหาร เช่น ความพร้อมด้านเทคโนโลยีของแต่ละโรงเรียน หรือแรงสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปสู่การวางนโยบายที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *คู่มือกระบวนการ idp*. สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, สำนักงานปลัดกระทรวง.

ณัฐฉัตรปรเมศวร์.(2549). *สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนในโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น].

ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดการบริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา*. สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

อนันตโชค คล้ายมณี และ ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ. (2567). *ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในศตวรรษ ที่ 21 ให้ครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยนาท*. The Journal of Sirindhornparithat, 25(2).

มาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา. (2562). *แนวทางการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท*. [วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์], 14(1), 22-30.

- เยาวลักษณ์ ซื่อสัตย์. (2565). การศึกษาสมรรถนะและแนวทางพัฒนาด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสหวิทยา เขต 8 (ศรีนครอัจจะ). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ. (2563). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2563). คู่มืองานการบริหารสถานศึกษา. โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- เสาวลักษณ์ จินเมือง, จิรศักดิ์ แซ่โค้ว, และญาณิศา บุญจิตร. (2567). การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วารสารวิจัยวิชาการ, 7(5), 207–224.
- McClelland, D.C. (1985). *Testing for competence rather than Intelligence*. American Psychologist.